

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ
« 1 » _____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія», підготовки фахівців другого (освітньо-професійного) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ, (протокол № 10 від 27 червня 2023 року).

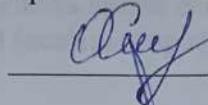
Розробники:

Завідувач кафедри, к.філол.н., доц. Сікорська О.О.

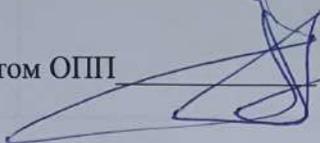
Завуч кафедри, к.філол.н., доц. Шанина О.С.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри суспільних наук
Протокол № 1 від 26.08.2024 р.

Завідувач кафедри

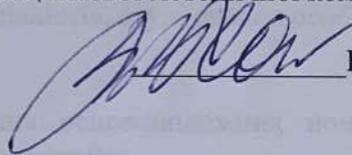
 Ольга СІКОРСЬКА

Погоджено із гарантом ОПП

 Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з гуманітарних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з гуманітарних дисциплін ОНМедУ

 Володимир ХАНЖИ

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри суспільних наук
Протокол № 1 від «26» 08 2025 р.

Завідувач кафедри

 Ольга Сікорська

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 _____ р.

Завідувач кафедри _____

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Денна форма навчання Обов'язкова дисципліна
Кредитів: 3	Спеціальність 221 «Стоматологія»	Рік підготовки: 1
Годин: 90	Рівень вищої освіти третій (освітньо-професійний)	Семестри I
Змістових модулів: 1		Лекції (0 год.)
		Семинарські (0 год.)
		Практичні (32 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (58 год.)
		у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)
		Форма підсумкового контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни, компетентності, програмні результати навчання.

Мета: Продовження формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Завдання:

1. Засвоєння основоположних понять з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»;
2. Усвідомлення значимості державної мови в професійному спілкуванні;
3. Оволодіння основами фахової мови стоматолога;
4. Опанування норм укладання медичних документів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральна (ІК): Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальних (СК):

СК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2 Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН14 Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН19 Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати: мову на рівні фахового спілкування в усьому багатстві лексичних, фонетичних, морфологічних, синтаксичних, стилістичних засобів, зокрема термінологічного запасу. Уміння складати, перекладати й редагувати тексти медичної спрямованості, уміння укладати основні види документів.

Вміти:

- аналізувати доцільність використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- володіти термінологічною лексикою, навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками;
- визначати доцільність використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
- послуговуватися лексико-граматичними, стилістичними та синтаксичними особливостями;
- аналізувати основний масив лексики під час дослідження з акцентом на термінологію за фахом.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення лікаря-стоматолога

Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.

Мова як суспільне явище. Мова і мовлення в житті суспільства. Мова як комунікативне, знаково-символічне середовище існування народу й особистості. Функції мови. Літературна мова. Її ознаки. Мовна норма. Типи мовних норм. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.

Тема 2. Лексичний аспект професійної мови лікаря-стоматолога. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.

Лексика. Словниковий склад мови. Однозначні і багатозначні слова. Лексика української мови за походженням. Лексика української мови за вживанням. Активна і пасивна лексика. Фразеологія. Джерела виникнення фразеологізмів.

Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології.

Термін як основний елемент фахової мови медицини. Основні поняття термінознавства. Медичний термін. Джерела виникнення медичної термінології. Склад і структурна організація української медичної терміносистеми. Групи сучасної української медичної термінології. Термін-епонім у медицині. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології (синоніми, антоніми, омоніми, пароніми). Особливості термінотворення у сфері медичної термінології. Культура терміновживання. Проблеми функціонування української медичної термінології. Основні етапи розвитку української медичної термінології.

Тема 4. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.

Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники. Типи словників. Проблеми стандартизації та кодифікації термінологічної системи. Сучасна кодифікаційна практика. Організація ресурсів національної словникової бази. Український електронний словник. Роль словників у підвищенні рівня мовної культури.

Тема 5. Морфологічний аспект професійної мови лікаря-стоматолога.

Поняття про морфологію, морфологічні норми. Норма й основні морфологічні категорії: рід, число, відмінок, ступені порівняння, особа. Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних

частин мови. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах ділових документів. Особливості використання службових частин мови в текстах ділових документів.

Тема 6. Синтаксичний аспект професійної мови лікаря-стоматолога.

Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень. Складні випадки координації присудка з підметом: керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм. Особливості побудови простих речень: порядок слів у реченні, уживання однорідних членів, дієприкметникових і дієприслівникових зворотів. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.

Тема 7. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря-стоматолога.

Мова і мовлення. Культура мовлення та її ознаки. Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення. Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу. Етикетні мовні формули й тональність спілкування. Особливості етикету офіційно-ділового й наукового спілкування. Культура мовлення медичного працівника як невід'ємна частина лікарської деонтології. Ятрогенний вплив слова. Значення слова в роботі лікаря-стоматолога. Особливості спілкування медичних працівників у різних ситуаціях.

Тема 8. Публічний виступ та його жанри.

З історії й теорії ораторського мистецтва. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу. Доповідь, промова, лекція, виступ, огляд, повідомлення як жанри публічного виступу. Презентація як різновид публічного мовлення. Особливості організації й презентації проекту. Візитна картка. Види візитних карток. Правила оформлення візитної картки.

Тема 9. Стилiстичний аспект фахової мови лікаря-стоматолога.

Поняття про функціональні стилі сучасної української мови (розмовний, художній, публіцистичний, науковий, офіційно-діловий, конфесійний, епістолярний, ораторський). Взаємодія функціональних стилів сучасної української мови у сфері фахового мовлення. Поняття «спеціальна мова», «професійна мова», «професійне спілкування». Сучасна українська літературна мова як основа спеціальної мови. Різновиди медичної професійної мови.

Тема 10. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту. Презентація наукової роботи здобувача. Реферат, його види та захист.

Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстилі та жанри, функціональне призначення. Виписки, план, тези. Особливості конспектування. Анотація. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Продукування наукового тексту. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії. Стаття. Рецензія та відгук. Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Основні вимоги до змісту реферату. Об'єкти реферування. Документи, які не підлягають реферуванню. Структура реферату. Види рефератів.

Тема 11. Документ – основна форма реалізації офіційно-ділового стилю.

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів. Формуляр документа. Бланк. Загальні вимоги до оформлення документів. Правила оформлення реквізитів. Текстові норми ділового стилю. Оформлення сторінки документа. Рубрикація тексту. Вимоги до мови ділових паперів. Доручення (особисте, офіційне). Розписка. Довідка. Види документів з кадрово-контрактових питань. Трудовий договір. Контракт. Трудова угода.

Змістовий модуль 2.

Стильові особливості ділового та професійного спілкування. Культура публічного виступу

Тема 12. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика. Документи щодо особового складу. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.

Поняття про документ, документацію, документування, діловодство. Класифікація документів. Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв. Автобіографія. Резюме. Характеристика. Призначення організаційно-розпорядчих документів, їх види і групи. Наказ, розпорядження, постанова. Призначення, реквізити. Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Акт, звіт, протокол, витяг з протоколу. Призначення, реквізити. Лист, класифікація листів. Етикет ділового листування.

Тема 13. Професійна документація. Особливості її складання та оформлення.

Діловодство у медичних закладах. Стандартизація медичної документації. Основні вимоги до оформлення медичної документації. Принципи класифікації медичної документації. Жанрові різновиди медичної документації. Функції, які виконують медичні документи. Різновиди медичних документів: Історія хвороби (медична картка стаціонарного хворого); Картка хворого денного стаціонару поліклініки, стаціонару вдома; Талон на приймання пацієнта лікарем; Довідка про тимчасову непрацездатність студентів, учнів технікумів, профтехучилищ; про хворобу, карантин дитини, яка відвідує школу, дитячий дошкільний заклад; Листок непрацездатності; Виписка з медичної картки амбулаторного (стаціонарного) хворого; Рецепт; Бланки лабораторних досліджень. Медична довідка.

Тема 14. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний та сугестивний аспекти.

Дискурс у сучасній лінгвістиці: підходи та проблеми. Медичний дискурс як вид інституційного дискурсу. Сугестивність як основа медичного дискурсу. Прагматичні особливості в інтеракції "лікар-пацієнт". Позитивні та негативні риси особистості лікаря як основний чинник комунікативної поведінки. Комунікативні стратегії і тактики у медичному дискурсі як вияв сугестивного впливу. Інтеракція "лікар-пацієнт": позитивний та негативний сугестивний вплив. Мовленнєві кліше як засіб сугестивності у медичному дискурсі. Мовна гра як елемент сугестивного впливу в інтеракції "лікар-пацієнт".

Тема 15. Мовленнєвий імідж лікаря-стоматолога.

Імідж як феномен сучасного світу. Психологічні засади іміджу лікаря. Побудова ефективного іміджу. Професійний імідж лікаря. Особливості створення ділового іміджу у лікарській практиці. Імідж і лідерство. Лідерство в механізмі медичного володарювання. Імідж лікаря як лідера. Іміджмейкерство та його особливості у лікарських установах. Комунікативна компетентність – основа професійного іміджу сучасного лікаря. Лікар і пацієнт: аспекти взаємин. Ефективна комунікація у системі «лікар-пацієнт».

Тема 16. Конфліктна медична комунікація.

Поняття про конфлікт. Типологія конфліктів. Причини виникнення конфліктів. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації. Конфліктна поведінка лікаря-стоматолога.

Залік.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					СРС
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	
Змістовий модуль 1.						
Лексико-граматичні та правописні особливості фахового мовлення лікаря-стоматолога						
Тема 1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	4	0	0	2	0	2
Тема 2. Лексичний аспект професійної мови лікаря-стоматолога. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	4	0	0	2	0	2
Тема 3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології.	6	0	0	2	0	4
Тема 4. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	6	0	0	2	0	4
Тема 5. Морфологічний аспект професійної мови лікаря-стоматолога.	6	0	0	2	0	4
Тема 6. Синтаксичний аспект професійної мови лікаря-стоматолога.	6	0	0	2	0	4
Тема 7. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря-стоматолога.	6	0	0	2	0	4
Тема 8. Публічний виступ та його жанри.	4	0	0	2	0	2
Тема 9. Стилістичний аспект фахової мови лікаря-стоматолога.	4	0	0	2	0	2

Тема 10. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту. Презентація наукової роботи здобувача. Реферат, його види та захист.	8	0	0	2	0	6
Тема 11. Документ – основна форма реалізації офіційно-ділового стилю.	6	0	0	2	0	4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	0	0	22	0	38
Змістовий підрозділ 2.						
Стильові особливості ділового та професійного спілкування. Культура публічного виступу						
Тема 12. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика. Документи щодо особового складу. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	6	0	0	2	0	4
Тема 13. Професійна документація. Особливості її складання та оформлення.	6	0	0	2	0	4
Тема 14. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний та сугестивний аспекти.	6	0	0	2	0	4
Тема 15. Мовленнєвий імідж лікаря-стоматолога.	6	0	0	2	0	4
Тема 16. Конфліктна медична комунікація.	6	0	0	2	0	4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	0	0	10	0	20
<i>Індивідуальні заняття</i>	0	0	0	0	0	0
<i>Усього</i>	90	0	0	32	0	58

5. Теми лекційних занять

Не передбачено навчальним планом.

5.1. Теми практичних занять

№ з. п.	Тема	Кількість
---------	------	-----------

		годин
1.	Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування.	2
2.	Лексичний аспект професійної мови лікаря-стоматолога. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні.	2
3.	Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології.	2
4.	Словники у професійному спілкуванні. Типи словників, їх функція та роль у підвищенні мовленнєвої культури.	2
5.	Морфологічний аспект професійної мови лікаря-стоматолога.	2
6.	Синтаксичний аспект професійної мови лікаря-стоматолога.	2
7.	Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет лікаря-стоматолога.	2
8.	Публічний виступ та його жанри.	2
9.	Стилістичний аспект фахової мови лікаря-стоматолога.	2
10.	Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту. Презентація наукової роботи здобувача. Реферат, його види та захист.	2
11.	Документ – основна форма реалізації офіційно-ділового стилю.	2
12.	Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика. Документи щодо особового складу. Вимоги до складання й оформлення адміністративно-канцелярських документів.	2
13.	Професійна документація. Особливості її складання та оформлення.	2
14.	Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний та сугестивний аспекти.	2
15.	Мовленнєвий імідж лікаря-стоматолога.	2
16.	Конфліктна медична комунікація.	2
	Залік.	
Всього годин:		32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Українська мова (за професійним спрямуванням) як навчальна дисципліна. Чергування голосних. Чергування приголосних.	2
2.	Зміни в групах приголосних при словотворенні та формотворенні.	2
3.	Особливості використання лексичних одиниць у мовленні лікаря-стоматолога. Правопис префіксів та суфіксів у словах — медичних термінах.	4
4.	Подовження і подвоєння приголосних.	4
5.	Особливості використання самостійних та службових частин мови в текстах ділових документів. Родовий відмінок іменників чоловічого роду II відміни.	4
6.	Синтаксичні особливості текстів ділових паперів. Розділові знаки у простому і складному реченнях.	4
7.	Написання слів-термінів з м'яким знаком.	4

8.	Сучасний стан і проблеми української медичної термінології. Правопис складних слів — медичних термінів.	2
9.	Типові помилки слововживання у мовленні лікарів-стоматологів. Апостроф в українській мові.	2
10.	Особливості спілкування лікарів-стоматологів у різних комунікативних ситуаціях. Використання числівникових форм в медичних документах.	6
11.	Усне спілкування у сфері професійної діяльності лікаря-стоматолога. Написання „И” та „І” в запозичених словах.	4
12.	Культура сприймання публічного виступу. Правопис прислівників.	4
13.	Медична професійна мова в історії української літературної мови. Написання <i>не</i> та <i>ні</i> з різними частинами мови.	4
14.	Структура та види наукового тексту. Форми приєдників у медичному тексті.	4
15.	Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Правопис прізвищ, імен, по батькові.	4
16.	Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення і читання.	4
Всього годин:		58

7. Методи навчання

При проведенні **практичних занять** використовуються такі методи навчання: *діагностування* (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); *інформування* (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль);

Самостійна робота (дослідження наукових та інформаційних джерел); *практична робота* (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); *операційний метод* (ділові ігри, самокритика, розв'язання комунікативних ситуацій).

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: залік.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування ;
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних завдань.
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;
- Оцінювання комунікативних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання: а) комунікативних навичок спілкування
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2;

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, систематично працює, показує різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вміє успішно виконувати завдання, які

	передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань; рівень компетентності – високий (творчий);
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності; рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний);
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, виявляє знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допускає окремі помилки у відповідях і при виконанні завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених помилок під керівництвом науково-педагогічного працівника; рівень компетентності – середній (репродуктивний);
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не виявляє достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи; рівень компетентності – низький (рецептивно-продуктивний).

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, брав активну участь у практичних заняттях, виконав самостійну роботу, зазначену у робочій програмі та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Середній бал за дисципліну переводиться у національну оцінку та конвертується у бали за багатобальною шкалою (200-бальною шкалою).

Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічний відділ Університету програмою «Контингент» за формулою:

Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів

D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Практичні вправи.
- Електронний банк тестових завдань з дисципліни

11. Питання для підготовки до заліку.

1. Мова як суспільне явище. Мова та мовлення в житті суспільства. Функції мови.
2. Літературна мова, її ознаки. Типи мовних норм.
3. Мова професійного спілкування як функціональний різновид сучасної української літературної мови.
4. Медична професійна мова в історії української літературної мови.
5. Поняття про лексику, лексикологію та фразеологію. Слово, його лексичне значення. Принципи класифікації фразеологізмів.
6. Лексика сучасної української мови за її походженням та сферою вживання.
7. Мовні кліше, складені найменування, штампи як фразеологічні вислови номінативного типу.
8. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні медичних працівників.
9. Поняття про термінознавство, терміносистему, термінологію, термін. Джерела збагачення термінологічної системи мови.
10. Загальнонаукова, міжгалузєва й вузькоспеціалізована термінологія. Медичні терміни, професіоналізми та медичний жаргон.
11. Культура терміновживання. Особливості використання термінів-синонімів. Терміни в різних стилях мови.
12. Сучасний стан і проблеми української медичної термінології.
13. Поняття про лексикографію. Енциклопедичні й лінгвістичні словники. Медичні словники та довідники.
14. Роль словників у підвищенні мовної культури медичних працівників.
15. Поняття про морфологію, морфологічні норми.
16. Частини мови як основні морфологічні одиниці, принципи їх класифікації. Морфологічні категорії та синтаксичні властивості самостійних частин мови.
17. Специфіка використання граматичних форм самостійних частин мови в текстах документів.
18. Складні випадки визначення роду та відмінювання іменників.
19. Творення ступенів порівняння прикметників.
20. Специфіка відмінювання й сполучуваності числівників.
21. Особливості використання службових частин мови в текстах документів.
22. Поняття про синтаксис. Типи синтаксичних одиниць. Головні та другорядні члени речення. Принципи класифікації речень.
23. Складні випадки координації присудка з підметом; керування та узгодження у словосполученнях. Варіанти порушень синтаксичних норм.
24. Особливості побудови простих речень.
25. Типові огріхи, пов'язані з побудовою складних речень.
26. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів.
27. Культура мовлення, ознаки, що її характеризують.
28. Мовленнєвий етикет, його історія, структура, види, призначення.
29. Український мовленнєвий етикет як виразник етнічної самобутності, модель універсальної мовної діяльності народу.
30. Особливості етикету офіційно-ділового та наукового спілкування.

31. Культура мовлення медиків як невід'ємна частина лікарської деонтології.
32. Спілкування, його функції. Види, форми, особливості усного спілкування.
33. Поняття про невербальну комунікацію. Невербальні засоби та етикет професійного спілкування.
34. Поняття ділового спілкування. Індивідуальні та колективні форми ділового спілкування.
35. Етикет телефонної розмови. Етичні норми у використанні мобільних телефонів.
36. Дискусія. Форми організації дискусії. Вимоги до поведінки учасників дискусії.
37. Історія ораторського мистецтва.
38. Публічний виступ як жанровий різновид ораторського мистецтва. Культура сприймання публічного виступу.
39. Доповідь, промова, лекція, повідомлення як жанри публічного виступу.
40. Презентація як різновид публічного мовлення.
41. Візитна картка. Правила оформлення візитної картки.
42. Поняття про функціональні стилі сучасної української мови. Типологія стилів (призначення, характерні ознаки, жанрові різновиди).
43. Науковий стиль: ключові ознаки, мовні засоби, підстили та жанри, функціональне призначення.
44. Реферат як форма опрацювання наукової літератури. Анотація і реферат-резюме.
45. Тези. Стаття. Оформлення наукового тексту, цитат, посилань, бібліографії.
46. Рецензія і відгук. Особливості написання.
47. Правила скорочення в наукових і ділових текстах. Технічні правила переносу.
48. Поняття про документ, документацію, документування, діловодство.
49. Класифікація документів.
50. Формуляр документа. Бланк. Загальні вимоги до оформлення реквізитів. Текстові норми ділового стилю.
51. Види особистих офіційних документів. Заява, види заяв.
52. Доручення. Розписка. Вимоги до їх оформлення.
53. Види документів з кадрово-контракткових питань. Автобіографія.
54. Резюме. Характеристика. Рекомендаційний лист.
55. Призначення організаційно-розпорядчих документів. Їх види та групи. Інструкції, статuti, положення, правила,
56. Наказ: призначення, реквізити, структура тексту, види.
57. Призначення, особливості, види довідково-інформаційних документів. Довідка. Службова записка (доповідна, пояснювальна). Звіт.
58. Протокол, витяг з протоколу.
59. Ділові листи. Етикет ділового листування.
60. Діловодство у медичних закладах. Основні вимоги до оформлення документації. Типи медичної документації. Особливості її складання й оформлення.
61. Медичний дискурс: комунікативно-прагматичний та сугестивний аспекти.
62. Мовленнєвий імідж лікаря-стоматолога.

12. Рекомендована література

Основна :

Національний підручник:

Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник / С.М. Луцак, Н.П. Литвиненко, О.Д. Турган та ін.; за ред. С.М. Луцак. –К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 360с.

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 284 с.
2. Васенко Л.А., Дубчинський В.В., Климець О.М. Фахова українська мова. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 272 с.
3. Гінзбург М.Д. Українська мова: практичний посібник на щодень. – К. : ЦУЛ, 2019. – 672 с.

4. Єгорова Т.Д. Практичний курс української мови. 2-ге вид. Випр. – К. : Центр навчальної літератури, 2019. – 160 с.
5. Сікорська О.О. Українська мова // Українська мова. Історія України. Історія української культури : практикум / О. Ю. Колтунов, О.О. Сікорська, О. О. Уварова [та ін.]. – Одеса : ОНМедУ, 2012. – С. 7-169. – (Б-ка студента-медика).
6. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручник / С.М. Луцак, Н.П. Литвиненко, О.Д. Турган та ін.; за ред. С.М. Луцак. – К. : ВСВ «Медицина», 2017. – 360 с.

Допоміжна:

1. Бас-Кононенко О. В. Українська мова. Теорія, завдання, тести : [навч. посібник] / О. В. Бас-Кононенко, Л. П. Гнатюк. – К. : Знання, 2014. – 405 с.
2. Голод Р.Б. Українська мова (за професійним спрямуванням) : [навчальний посібник] / Р.Б. Голод, О.М. Мельничук, Л.І. Сілевич. – Івано-Франківськ: Видавництво ІФНМУ, 2013.- 212 с.
3. Ділова українська мова: навч. посібник / В. В. Білик, С.Л. Брайченко, О.Ю. Колтунов та інші. —Одеса. 2009. - 248 с.
4. Золотухін Г.О., Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Фахова мова медика: Підручник. – К. : Здоров'я, 2002.- 392 с.
5. Козаченко Г. В. Українська мова за професійним спрямуванням : [навч. посібник] / Г. В. Козаченко. – К. : ВСВ «Медицина», 2013. – 336 с.
6. Левченко О.П. Науковий стиль: культура мовлення: [навчальний посібник] / О.П. Левченко. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2012. – 204 с.
7. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: [навчальний посібник] / Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. – Х.: Тім Пабліш Груп, 2015. – 224 с.
8. Микитюк О. Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма : [навч. посібник] / О. Р. Микитюк. – 2-ге вид., доповн. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2012. – 440 с.
9. Пономарів О. Д. Українське слово для всіх і для кожного / О. Д. Пономарів. – К. : Либідь, 2013. – 360 с.
10. Тетарчук І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : [навчальний посібник для підготовки до іспитів] / І.В. Тетарчук, Т.С. Дяків. – К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 186 с.
11. Шутак Л.Б. Культура професійного спілкування: контрольні вправи і тестові завдання : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I – IV рівнів акредитації] / Л.Б. Шутак, А.В. Ткач, Г.В. Навчук. – Чернівці : Видавництво БДМУ, 2012. – 182 с.

Словники:

1. Бріцин В. М., Тараненко О. О. Українсько-російський і російсько-український словник: Сфера ділового і професійного спілкування. – К. : Вища школа, 2011 – 551 с.
2. Дорошенко Т. С. Сучасний український правопис / Т. С. Дорошенко, І. А. Череп. – Х. : Торсінг плюс, 2011. – 320 с.
3. Литвиненко Н.П., Місник Н.В. Медицина в термінах і визначеннях. – К.: Книга плюс, 2013.
4. Новий український тлумачний словник: близько 20 000 слів і словосполучень / [уклад. : Н. Д. Кусайкіна, Ю. С. Цибульник]; за заг. ред. В. В. Дубічинського. — Харків : Клуб сімейного дозвілля, 2010. — 608 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна мова – мова професійного спілкування – <http://www.studopedia.info/>.
2. Культура писемного ділового мовлення – <http://www.linguistika.com.ua>.
3. Нормативно-директивні документи МОЗ України – <http://mozdocs.kiev.ua/?nav=8>